Ao. 1856. Zaturdag — No. 63. 24 Mei.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 23 *Mei* 1856.

Bij Gouvernements resolutie van den 21 dezer maand No. 621, is tot Lid der *Sub-Commissie van Onderwijs* te *Nickerie* benoemd, de Heer J. de Veer Tijndall.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.
23 Mei. Van de slavin *Santje*, geboren in 1800, dochter van *Finette*, en haar kind *Francina*, geboren in 1825, toebehoorende voor den vrijdom aan de weduwe M. M. de Hart Jr. geboren van de Hart.
» » Van den slaaf *Frits*, geboren in 1849, zoon van *Agatha*, toebehoorende aan J. G. Warteman.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.
Eerste afkondiging.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 23 *Mei* 1856.

Op heden zijn in ondertrouw opgenomen:

Christiaan Hendrik Bilgen
en
Helena Jacoba Francina Spittenaar.

Johannes Jacobus Diekman
en
Christiana Juliana Cantes.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
A. F. VAN AMSON.
Eerste afkondiging.

POLITIE.

Gedurende de afgeloopene week is bij de Politie opgaaf gedaan, dat zich uit de stad en hare omstreken hebben verwijderd:

1o. De slaaf *Winst*, aankomende D. Vieira.

2o. De slavin *Eva*, aankomende A. Harris.

Terwijl sedert 1o. April jl. als afwezig is opgegeven:

1o. Het slavenmeisje *Susanna*, aankomende A. Langguth.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven niet op te houden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834, G. B. No. 1, vastgesteld.

Paramaribo, den 23 *Mei* 1856.
De prov. Commissaris van Politie,
G. DUIJCKINCK.

Transport.

(7085) Den 22 Mei 1856. J. F. Favereij, Vendumeester aan P. R. Planteau, van het Erf en de daaropstaande gebouwen aan de *Heeren straat*, N. W. La. A No. 50, O. W. La. A No. 20.

Paramaribo, den 23 *Mei* 1856.
De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

De *COMMISSIE*, benoemd bij Resolutie van Z. E. den Heer Gouverneur van 12 December 1855, No. 1511, ten einde binnen deze stad geldelijke bijdragen in te zamelen tot de vestiging van eene nieuwe *Sterrewacht* te *Leyden*, heeft de eer, haren stadgenooten, onder betuiging van opregten dank voor het bijgedragene, te berigten, dat de gezamenlijke ontvangst te *Paramaribo* de som van *f* 146.25 heeft bedragen.

Paramaribo, den 23 *Mei* 1856.
H. C. FOCKE.
Dr. MULLER Jz.
J. A. VOIGT.

(6797) HEDEN MORGEN te 9 ure, opening der inschrijvings-billetten op de ter verkoop aangekondigde **27** Balen schoon **KATOEN** van de pl. *Vaderszorg en Carelsdeel.*

SEQUESTERS der onderstaande plantaadjen bieden bij inschrijving, tegen *Kontante Betaling*, te koop aan:

Van *Caledonia*,
27 BALEN KAKAO,
van *Huwelijkszorg*,
2 DITO DITO,
van *Concordia*,
40 DITO DITO,
liggende ter Landswaag.

De inschrijvings-billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof tot Maandag 26n. dezer, des morgens te 9 ure, aangenomen en aldaar geopend worden ten overstaan van den Heer Gecommitteerde tot de Zaken van Curatele en Sequestratie.

Het hoogste bod goedgekeurd wordende, zal de *Kakao* onmiddellijk na de toewijzing, in ontvang moeten genomen en voor elke ledige baal *f* 1,10 gerestitueerd worden. (6798)

Paramaribo, den 23 *Mei* 1856.

De Sondtol.

Terwijl de Europesche belangen te Parijs werden behandeld en de vraag over vrede en oorlog, aller aandacht bezig hield, werd eene andere diplomatieke conferentie te Kopenhagen gehouden, aan welke wel is waar eene minder gewigtige taak, dan aan de Parijsche, is opgedragen, maar die toch een voor den handel hoogst belangrijk vraagstuk te beslissen zal hebben. De Vereenigde Staten van Noord-Amerika hebben verklaard, na den 14den April, het tijdstip waarop hun tractaat van 1826 met Denemarken eindigt, den Sond te zullen doorvaren, zonder eenigen tol te betalen, omdat het volkenregt die heffing niet wettigt. In de tractaten, die de overige staten met Denemarken gesloten hebben, is steeds de behandeling bedongen op den voet der meest begunstigde natiën; van daar reeds eene reden tot het vervallen van den tol voor al deze staten, indien één den Sond vrij doorvaart, al zou zelfs, die vrijheid voor één volk alleen, den handel voor de overigen, niet onmogelijk maken, als zij de drukkende lasten moeten blijven torschen, welke zij zich onbegrijpelijk genoeg tegen alle regt en rede eeuwen lang hebben laten welgevallen. De verklaring der Vereenigde Staten maakte dus eene gemeenschappelijke beraadslaging der regeringen, die bij den Oostzeehandel het meeste belang hebben, noodzakelijk. Dit is de oorsprong der conferentie, welke thans te Kopenhagen wordt gehouden. Daarin zal worden uitgemaakt of men het langer gedoogen zal, dat Denemarken jaarlijks ontzaggelijke sommen afperst van de handelaren, die de zeestraten doorvaren, welke de Oost- en de Noordzee verbinden. En toch alhoewel, zoo als wij later zullen aantoonen, Denemarken niet het minste regt tot die heffing heeft, is het te vreezen, dat de sluwe staatkunde zijner diplomaten, ook weder thans, gelijk vroeger, zal zegevieren over het algemeen handelsbelang, als niet de Amerikaansche staatslieden bij het besluit blijven volharden, om zich onder geene voorwaarde meer dien onregtvaardigen last te laten opleggen. Rusland toch stond Denemarken steeds ter zijde; Engeland ziet in den Sondtol een waarborg voor de Engelsche leening, terwijl het volstrekt niet onmogelijk is, dat Pruissen, hoe energiek ook thans nog zijne houding moge zijn, zich door Rusland zal laten bewegen, het handelsbelang zijner onderdanen op te offeren, aan zoogenaamde hoogere politieke overwegingen. En wij, wij voorzeker hebben nog bij den Oostzeehandel, eertijds de *moeder commercie* dezer landen, het hoogste belang; maar helaas! de krachten, welke wij vroeger bezaten, om den doortogt van den Sond te forceren, hebben wij

zu niet meer; wij mogen slechts wenschen dat het verstand onzer diplomatie eenig gewigt in de schaal zal leggen; met geweld van wapenen zullen wij niet tusschen beiden kunnen komen. De Amerikaansche staten hebben tot het voeren der onderhandelingen, een uitstel van twee maanden toegestaan.

De heer Mr. F. P. van der Hoeven heeft in het voorgaande jaar, de geschiedenis van den Sondtol tot het onderwerp zijner academische proeven genomen, en die taak op meesterlijke wijze volbragt.

Trachten wij, voor zoover ons bestek toelaat, in hoofdtrekken die geschiedenis te schetsen, om vervolgens het regt van Denemarken en het belang des handels in deze gewigtige zaak te onderzoeken.

Het is bekend dat de Sondtol eene belasting is, welke Denemarken heft, niet alleen van schepen en de daarin geladen goederen welke den Sond, maar ook de groote en kleine Belt doorzeilen. De eerste aanleiding tot die belasting was waarschijnlijk de bescherming, welke de Deensche vorsten in de middeleeuwen aan de handelaren tegen de zeeroovers verleenden. Te Elseneur toch werden de Deensche koningen gekroond en daar werd tevens eene groote markt gehouden. De zeeroovers konden dus hoop voeden daar goede buit te vinden. Van daar dan ook, dat te Elseneur en niet in het zooveel oudere Helsingborg de tol werd geheven. De heffing van den tol schijnt dus reeds zeer oud te zijn. Men vindt er echter het eerst melding van gemaakt in een vrijbrief, dien koning Christoffel aan het klooster van Soröe in 1328 schonk, met tolvrijdom in de Belt. Waldemar IV, bijgenaamd Atterdag, bragt de oproerige grooten in zijn land ten onder en wist de geknakte magt van zijn rijk weder te herstellen. Hij ontrukte Schonen aan Zweden en veroverde Gothland. Het belang, dat dit eiland en voornamelijk zijne hoofdstad Wisby voor den handel had, deed de magtige Hansa naar de wapenen grijpen, welke Elseneur veroverde en den tol voor zich hief. De vrede, die in 1363 gesloten werd, was van korten duur, daar Waldemar die privilegiën der Hansa schond. Op nieuw brak de oorlog uit, welke allerongelukkigst voor Denemarken uitviel, en besloten werd, door den vrede van Straalsund, waarbij de Hanseesteden onder anderen bedongen, dat van haar geen andere tol zou geheven worden, dan een zeer matige van de haringschepen.

Door de magt der Hansa in bedwang gehouden, zocht Denemarken zich door sluwheid te redden. Het stond aan de Hollandsche steden verschillende voorregten toe, voornamelijk aan de stad Amsterdam in 1453, en noopte haar daardoor zich van het Hansee-verbond los te maken. Zelfs in 1520 onder Christiaan II waren zij geheel tolvrij, tegen eene geringe jaarlijksche afkoopsom. Deze voorregten wekten den naijver der Hanseesteden op; er ontstonden op nieuw oorlogen, die met het tractaat van Odensee in 1560 gesloten, eindigden, waarbij de oude vrijdom aan de steden der Hansa op nieuw werd verleend. Ook Holland was in den oorlog met Denemarken gewikkeld, welke eindigde met het zoogenaamde Erftractaat van Spiers in 1544, waarin onder anderen de bepaling voorkomt, dat de onderdanen van beide rijken met elkander zonder bijzonder verlof te behoeven, ongehinderd zullen kunnen handel drijven, tegen betaling der *gewone tollen*. Verschillende buitenlandsche schrijvers maken hieruit een grief tegen de Nederlanden, alsof zij het eerst de heffing van den Sondtol wettig hebben toegestaan. Wij zijn het met den heer van der Hoeven eens, dat dit daaruit volstrekt niet is af te leiden, daar in het tractaat met geen woord van den Sondtol wordt gesproken; terwijl de betaling van den tol na het sluiten van dit tractaat iets is dan een feit, gelijk de vroegere voldoening door Holland en de overige landen het was, waaruit geen ander gevolg kan worden getrokken, dan dat men het op dat oogenblik voor zijn belang beter achtte te betalen, dan oorlog te voren.

Onder allerlei voorwendsels werd de tol gedurig verhoogd, onder anderen met de kosten ter versterking van Kroonenburg, in 1574. Nieuwe vertoogen van de zijde van den Rijksdag, Holland, Engeland en Zweden ingeleverd, bleven zonder gevolg, tot dat Zweden in 1611 aan Denemarken den oorlog verklaarde. Bij den vrede van 1613 herkreeg het den ouden vrijdom. Gedurig als Denemarken in nood was, werden de tollen verminderd; naauwelijks was echter het gevaar geweken of de vroegere schade werd dubbel ingehaald. In de jaren 1629 tot 1639 werd de tol niet minder dan 8 malen verhoogd. Een gezantschap in 1631 door Holland afgezonden, bleef zonder gevolg, en daar toen verscheiden Hollandsche schepen in den Sond waren aangehouden, vereenigde dit land zich met Zweden om Denemarken met geweld tot herstel der grieven te noodzaken. De oorlog werd verklaard, maar op voorstel van Denemarken onderhandelingen aangevangen, waarin de Hollandsche afgevaardigden de heffing van den tol strijdig verklaarden met het volkenregt. Alles liep echter uit op de aanneming van de tollijst van 1637 voor 5 jaren.

Spoedig brak de oorlog tusschen Zweden en Denemarken wegens de afpersingen, welke dit laatste rijk zich veroorloofd had, weder uit; Holland werd krachtens het verbond van 1740 om bijstand gevraagd. Het weigerde dit, maar zond gezanten en bood zijne bemiddeling, even als Frankrijk aan. Zweden wilde van geen toegeven weten, en het gevolg was dat het door den vrede te Brömsebrö de tolvrijheid herkreeg; terwijl Holland, dat onderhandeld had zich moest vergenoegen met eene afzonderlijke tollijst bij het tractaat van Christianopel in 1645 vastgesteld, waarbij een vast tarief voor de te heffen regten werd aangenomen. Dit tarief tot hetwelk later bij verschillende tractaten de meeste handeldrijvende volken zijn toegetreden, maakt nog de grondslag der heffing van den tol uit. Aan het slot van dit tarief hebben de Deensche staatslieden eene clausule weten te voegen, welke eene bron is geworden van nieuwe afpersingen en chicanes, en die luidt:

» Und sollen alle Ladungen, die in vorstehender Liste nicht specificirt seyn, gerechnet werden, nach Kauffmanns Gebrauch, und alsz esz von Alterszhähr alle Zeit ist observirt worden." Blijkens het verhaal van den gezant de Witt, beteekent » Ladungen" *lasten*, en dan is de duidelijke zin der clausule, dat daar er lasten waren van verschillende grootte, en in het tarief slechts één soort van maat was aangenomen, de herleiding van alle soort van lasten tot de maat in het tarief, zoude moeten geschieden naar het gewone koopmans gebruik. De tol mogt echter nimmer 1 pCt. te boven gaan. De Deensche staatslieden pasten nu op de waarde toe, wat blijkbaar op de maat betrekking had, en beweerden dat de goederen in de tollijst van Christianopel niet genoemd, een regt moesten betalen volgens de oude tarieven en slechts de heffing van 1 pCt. zoude te pas komen bij die goederen die op geene lijst voorkomen.

De Nederlanders voelden zich intusschen bekneld door het verdrag van Christianopel, omdat Zweden, dat vrijdom van die tol had, hun handel in de Oostzee dreigde te benadeelen. Zij wenschten dien ten gevolge tot den afkoop er van te geraken, een wensch, waaraan Denemarken wiens financien door den Zweedschen oorlog waren uitgeput, te gemoet kwam. Na vele onderhandelingen kwam men tot het besluit dat de tol tegen eene jaarlijksche betaling van ƒ 350,000 zoude afgekocht worden. Weldra echter zag Holland in, dat het door de Deenen weder verschalkt was, daar die afkoopsom meer bedroeg, dan de tol die jaarlijks betaald werd, zoodat men zich verheugde dat de oorlog met Engeland de gelegenheid aanbood, tot verbreking van dit verdrag. In 1653 werden de tractaten van 1645 en 1647 weder hernieuwd. Verschillende moeijelijkheden later weder door verhooging van regten door Denemarken verwekt, werden door nieuwe tractaten uit den weg geruimd, tot dat eindelijk het tractaat van 1701, in 1731 vernieuwd, de zaak met Nederland op vasten voet bragt. Daarin werd o. a. bepaald dat de goederen in het tarief niet opgenomen slechts 1 pCt. van hunne waarde zouden betalen.

Intusschen had Karel de X Schonen veroverd en behoorde dus een der oevers van den Sond aan Zweden. Ieder voorwendsel tot heffing van den tol door Denemarken ging daardoor verloren. Niettegenstaande Schonen Zweedsch gebleven is, heeft Denemarken nimmer van de heffing afstand gedaan.

Pruissen heeft steeds met het meeste regt, maar te vergeefs den vrijdom van den tol voor zijne Voor-Pommersche steden uit het tractaat van Odensee volgehouden. Denemarken beriep zich op het verdrag van Stralsund, hetwelk het van den Pruissischen koning Frederik Wilhelm I in het leger, te midden van een gastmaal heeft weten geteekend te krijgen, en dat in allen gevalle vervallen was, omdat de andere bepalingen er van nimmer zijn tot stand gekomen.

Rusland trachtte geheelen vrijdom van den tol te verkrijgen, maar Denemarken wist Catharina door drogredenen van den eisch af te brengen en Rusland werd bij verdrag onder de gepriviligeerde natien opgenomen.

Denemarken bleef dus zijn tol heffen, die, naarmate de handel zich uitbreidde, al meer en meer opbragt. Zoo ooit, had men kunnen verwachten, dat op het Weener congres de zaak van den Sondtol voor goed ware geregeld geworden. Ook daar werd echter de zaak veronachtzaamd, zelfs zoo, dat de graaf von Dohna, Pruissisch gezant, het tarief van 1645 goedkeurde, zonder het zelfs te hebben ingezien.

In 1838 was het tractaat tusschen Denemarken en Pruissen geëindigd. Het Pruissisch ministerie stelde den koning die een eigenhandigen brief van Frederik III, koning van Denemarken, tot hernieuwing van het tractaat, had ontvangen, de nadeelen voor, welke de tol aan den handel berokkende. Men verstond zich met Zweden en trachtte op nieuw te onderhandelen. Intusschen was men in Engeland wakker geworden. De heer Hutt deed, op aandrang van den handel van Hull, in 1841 eene motie in het parlement tot de herziening van de regten in den Sond; sir Robert Peel ondersteunde dit voorstel en lord Palmerston, minister van buitenl. zaken, keurde het goed. Denemarken getrouw aan zijne sluwe staatkunde van vroeger, wist de Engelschen met eene vermindering der regten op de manufacturen te vreden te stellen, en Zweden met eene verhoogde vergoeding van het onderhoud van eenige kustlichten. Zoo werd met Engeland te Londen en met Zweden te Elseneur in 1841 een tractaat gesloten, waarbij eigenlijk de vroegere toestand behouden bleef. Rusland trad tot die tractaten toe en Pruissen onderhandelde nog lang, gedrongen door de krachtige vertoogen zijner Oostzee-handelaars, maar eindigde met in 1846 op het onverwachtst tot het verdrag toe te treden.

Ten einde aan zijne Oostzee handelaars eenigzins te gemoet te komen in den laste, die zij door den Sondtol dragen, vergoedt Pruissen hun reeds sedert 1825, op alle goederen, welke zij te Stettin aanvoeren en waarvan zij den tol betaald hebben, 2½ pCt. op de inkomende regten, dat gedurende al die jaren reeds verschillende mill. guldens bedraagt.

In 1841 trokken zich eindelijk de Vereenigde Staten van Amerika de zaak aan. De se-

cretaris van staat Upshur verklaarde, dat Denemarken zonder het minste regt den Sondtol heft; dat die belasting noch op eenig gezond beginsel noch op het volkenregt rust, en men zich daartoe op niets dan op eene oude gewoonte zonder grondslag hoegenaamd kon beroepen; dat Denemarken den handel geen dienst hoegenaamd bewees, die tot vergoeding der heffing kan strekken en de tijd gekomen was, waarop de Vereenigde Staten een stap moesten doen, om hunnen handel aan die afpersing te onttrekken. Inderdaad was reeds eene expeditie gereed, om deze bewering met kracht van wapenen te ondersteunen, toen Upshur door een noodlottig toeval het leven verloor. Onder zijn opvolger werden weder nota's gewisseld tot in 1851. In 1848 heeft Amerika nog aangeboden eene afkoopsom van 250,000 dollars in eens te betalen. In 1853 is dit aanbod echter weder ingetrokken en heeft de secretaris van staat Marcij uitdrukkelijk verklaard, geen penning meer voor afkoop te zullen voldoen. Denemarken schijnt de zaak weder op de lange baan te willen schuiven en met onderhandelingen tijd te willen winnen. Het heeft aangeboden zich met eene afkoopsom van 35,000,000 rijksdaalders te vrede te stellen, verdeeld over de verschillende staten, welke bij den Oostzee-handel belang hebben. De gevolmagtigden van Rusland, Hannover en Mecklenburg hebben daarin toegestemd en Engeland schijnt een tegenvoorstel te hebben gedaan, waarvan de inhoud echter niet bekend is.

In Pruissen heeft de tweede kamer kortelings eene krachtige motie tegen den Sondtol gedaan en de houding der regering schijnt energiek. Noord-Amerika zal echter de beslissing moeten geven, of men Denemarken zoo als van ouds, weder één stap rugwaarts zal zien doen, om later op nieuw twee vooruit te komen, dan of het voor goed gedaan zal zijn met eene heffing, die, wat het regt aangaat, gelijk staat met de schatting, die eertijds aan de Barbarijsche staten werd betaald, om van hunne rooverijen bevrijd te zijn.

Aanteekeningen over het bestaan van goud in Guijana.

In de *Feuille de la Guyane Française* komt een artikel voor, betreffende eenige aanteekeningen omtrent het bestaan van goud in Guijana, geschreven door den heer Aristide Charrière, chef van het corps mariniers, met het doel om aan te toonen dat dit metaal waarschijnlijk in al de rivieren der kolonie aanwezig is, en uit dien hoofde de nasporingen aan te moedigen, die voor de kolonie zulke goede resultaten zouden kunnen opleveren. — Steller bevestigt, dat er eenige maanden geleden in de rivier Apparouague, bij de zamenvloeijing der Arataija, eene zeer uitgebreide goudlaag ontdekt is, waaruit reeds zeer schoone monsters getrokken zijn, terwijl de nasporingen, die door onderscheidene onderzoekers met ijver worden voortgezet, resultaten opleveren, die de hoop bevestigen, welke men reeds had op eene rijke en gemakkelijk te exploiteren mijn. Met het oog op de verandering van toestand, dien Guijana door de immigratie, als gevolg van deze ontdekkingen, zoude kunnen ondergaan, geeft hij eenige fragmenten uit oude berigten op, die, wanneer men er het wonderbare of fabelachtige aan ontneemt, de gevolgtrekking opleveren dat, als er in een land eene oude en ingewortelde overlevering bestaat, er bijna altijd een wezenlijke grond voor aanwezig is. De overlevering hieromtrent, — zegt hij, — die van het begin der 16e. eeuw dagteekent, en in den aanvang de dorst naar goud zoo zeer prikkelde dat koene reizigers gedurende 70 jaren alle gevaren trotseerden om expeditiën te doen, bestaat nog heden ten dage, bij het kleine getal indianen, die de rivieren van Guijana bewonen en bij wie het geloof aan het bestaan van goudmijnen nog levendig is.

Onderscheidene reizen, geeft de schrijver op, die, sedert 1499, na de ontdekking van Guijana (of het land van Peria) door Christophorus Columbus, ondernomen werden, en de bewering bevestigen. Onder de merkwaardigsten derzelven zijn die van den Spanjaard Alphonse Ojeda, die, vergezeld van Americus Vespucius en Jean de la Cosa de eerste was, die een groot gedeelte dier landstreek doorliep; — die van den beroemde reiziger Yanez-Vincent Pinçon, die den mond der Amazone ontdekte. Zoodra was het onmetelijke land niet bekend of het gerucht verspreidde zich, zonder dat men wist van waar het kwam, dat er in het binnenland van Guijana eene streek moest zijn die onder den naam van El Dorado aangeduid werd en onmetelijke rijkdommen aan goud en edelgesteenten moest bevatten. Men veronderstelde namelijk, dat er in het binnenste van dit gelukkig land een groot meer (het meer Parime geheeten) moest zijn, aan welks oevers eene magtige stad gelegen was, Manoa d'El Dorado, of gouden stad genaamd, en zoo rijk was dat zij alleen uit dat kostbare metaal scheen gebouwd te zijn; — die van Diego de Ortar, die in 1531 door keizer Karel V belast zijnde het El Dorado te gaan opsporen, in de Orenoco, van waar hij in het hart van Guyana meende te kunnen komen, doordrong, die rivier tot aan de Meta (op 400 mijlen van de monding), die zich in dien stroom ontlast, opvoer, en van die reis eene vrij groote hoeveelheid goud medebragt.

De Spaansche en Engelsche reizigers, die opvolgend op onderscheidene tijdstippen reizen deden, kwamen in aanraking met Indianen van verschillende stammen, die hen telkens min of meer overdreven berigten omtrent de aanwezigheid van goud gaven, en zelfs figuurtjes van dat metaal bij zich droegen, waardoor het geloof daaraan in Guyana, meer en meer bevestigd werd.

De Franschen deelden niet in de geestdrift der Spanjaarden en Engelschen. Hoewel zij onder de eerste bezoekers der kusten van Guyana waren, hielden zij zich alleen bezig met den handel met de inboorlingen. Kort daarop (1626) kwamen eenigen zich aan de rivier Sinnamary, en eenige jaren later op onderscheidene andere punten nederzetten. Van dien tijd af zwijgen de berigten over goud, en vindt men alleen in die van latere jaren eenige op zich zelf staanden feiten betreffende het bestaan van goud in Guyana.

Zoo maakt, volgens den schrijver, Jacquemain in 1798, in eene aanteekening over Guyana, melding dat de burger Patris, geneesheer en kruidkundige te Cayenne, op eene reis van de Oyapock naar de Maroni, goudschilfers gevonden heeft. Ook de heer Ogier de Gombaud, een in 1803 naar Guyana gedeporteerde luitenant kolonel, stelt in een onuitgegeven verslag van zijne reis naar Oyapock — hetwelk echter in 1826 in eene brochure van den heer de Caze is bekend gemaakt, — het bestaan van rijke mijnen in het binnenland van Guyana buiten twijfel, en verhaalt dat hij op zijne reizen met Indianen anderen van den stam der Itourams en der Oyampis ontmoette, die de binnenlanden in het zuiden bewonen. Een dezer Indianen had een stuk metaal dat hij in een zakje om den hals droeg, en dat naar zijne meening niet anders dan goud kon zijn; dat stuk moet drie à vier pond gewogen hebben. De Indiaan wilde het hem, na daartoe aangewende pogingen, niet afstaan, en op de vraag waar hij het gevonden had en of de plaats ver was, antwoordde de Indiaan bevestigend, met aanduiding dat het land, waar hij het opgedaan had, in het zuiden lag.

Schrijver deelt voorts eenige feiten mede die hij zelf gedurende zijne reizen langs de rivieren van Guyana heeft verzameld. Hij zegt dat een oude Indiaansche kapitein dikwijls verhaald had, dat eene goudmijn in de bovenlanden der rivier Mana, aan den voet van een berg met zeven toppen of hoogten, hem bekend was. De destijdige gouverneur, baron Milius, ondervraagde hem op een zijner reizen naar Mana, in 1824, daarnaar; de Indiaan zeide dat er in de daad in de bovenlanden der rivier goud aanwezig was, doch dat hij er niemand heen mogt brengen, noch die plaats doen kennen; dat hij er echter alleen zoude gaan en van dat metaal zoude medebrengen. Hij vertrok; zes dagen daarna keerde hij werkelijk terug, en bragt den gouverneur, die eenige dagen te Mana had vertoefd, als bewijs dat hij waarheid had gesproken, een pakje mede, hetwelk inlandsch goud bevatte, dat nog vast zat aan een stuk rots. Andere Indianen van dezelfde streek afkomstig, hebben verklaard een goudberg te kennen; doch boetten met hun leven de gedane belofte om dien aan de Europeanen aan te wijzen.

Op de beide reizen die de schrijver in 1847 en 1854 naar de Maroni deed, hebben de boschnegers, even als de Indianen, die zich aan die rivier hebben nedergezet, hem verklaard, dat er in de bovenlanden der Maroni ... (Marowijne) op vijf à zes dagen gaans goud aanwezig is. Toen hij hun vroeg waarom zij zich dat metaal niet trachtten te verschaffen? antwoordden zij, dat de begeerte daarnaar hun het leven zoude kosten. Een ander hunner sprak hem over den berg met zeven toppen, welks toegang door slangen verdedigd wordt; en alleen door hunnen *gramman* (opperhoofd) ongedeerd kan genaderd worden. Schrijver doet de vraag of deze fabelen niet uitgedacht worden met het oogmerk om de Europeanen af te schrikken hen te komen verontrusten en welligt onder slavernij te brengen? Dit werd den schrijver door den aldaar gevestigden heer MONTECATTINI bevestigd. Ook eene negerin heeft verklaard dat de Jesuiten op den linkeroever der rivier Kourou, op een op 4 mijlen van de monding gelegen terrein, in de omstreken van den berg Sonkoumourou, goud hebben gevonden.

Ten slotte verhaalt de schrijver een opmerkelijk feit met betrekking tot de goudontdekking op Guyana. Voor zeven jaar geleden, namelijk, klaagde een notabel ingezeten van Apparouague, in tegenwoordigheid van zijn administrateur, Romieu, over den achteruitgang van zijne schoone goederen uithoofde van gebrek aan arbeiders; iets dat hem moest te gronde rigten. Een Indiaan, die er als naar gewoonte drooge visch en andere voorwerpen komt verkoopen, was dien dag juist bij dien heer, en had die klaagtoonen aangehoord. »Gij zijt wel dwaas, zeide hij, om zoo te klagen; als gij rijk wilt worden, laat dan al uw suikerriet en uwe okshoofden liggen; ga met mij mede, dan zal ik u het goud dat gij begeert, in overvloed doen vinden." Die heer lachte er om. Den volgenden dag herinnerde de heer Romieu hem zijn voorstel en hield hem daarmede braaf voor den gek. De indiaan werd min of meer geraakt en zeide, dat hij waarheid had gesproken, en als men een korjaal met slechts zes of acht dagen leeftogt wilde gereed maken, hij hem dan op eene plaats zoude brengen, waar hij zoo veel goud als hij maar wilde zoude kunnen verzamelen; de indiaan gaf hem echter te kennen dat het een geheim was dat hij dien heer mededeelde, en dat hij, nadat die persoon genoeg goud zou verzameld hebben, weder zou vertrekken en men nooit weder van hem zou hooren spreken. De eigenaar bleef in zijn ongeloof; de indiaan vertrok en kwam niet weer te Apparouague.

Toen zich echter voor eenige maanden het gerucht verspreidde dat in de bovenlanden der Apparouague goud gevonden was, herinnerde zich de eigenaar de woorden van den indiaan, zoo ook de heer Romieu; beiden deden hem, ieder van zijnen kant, opsporen, maar te vergeefs. Eindelijk ontmoette de heer Romieu, op eene reis naar Macouria, hoogst toevallig den bedoelden indiaan en trachtte dien aan zich te verbinden, hetgeen hem gelukte. De heer Romieu sprak hem toen over de goudontdekkingen en herinnerde hem wat hij voor zeven jaar geleden gezegd had. De indiaan antwoordde: »Daar al de blanken nu weten dat er goud is en zij het op onderscheidene plaatsen ontdekt hebben, kan niets mij meer verhinderen; laat ons vertrekken! De mijn die ik u wil aantoonen, ligt aan den oorsprong der rivier Courouaije (een tak van de Apparouague). Gij hebt niet noodig veel gereedschap met u mede te nemen. Ik zal u goud in overvloed aanwijzen." De heer Romieu, vertrouwende dat de indiaan waarheid gesproken heeft, houdt zich thans zonder ophouden bezig om eene voorloopige concessie te verkrijgen van de door den indiaan aangeduide landstreek. Gedurende dien tijd wordt de indiaan zoo als men wel denken kan, met de uiterste zorg in het oog gehouden. De concessie is door den Gouverneur gegeven en de expeditie vertrokken.

Men twijfelt niet aan de waarheid der bewering van den Indiaan, omdat er reeds schoone monsters van goudhoudend quartz uit de rivier Courouaije bij den heer Souvage, een der handelaars te Caijenne, zijn te zien geweest. Schrijver besluit zijne aanteekeningen met het berigt dat (zoo als wij reeds weten) de ontdekkingen geleid hebben tot de oprigting bij actien van eene maatschappij door de notabelen van Caijenne, en om later van het keizerlijk gouvernement de concessie van de goudhoudende landerijen van Apparouague te verzoeken; hij hoopt dat die concessie zal verkregen worden, waardoor de inwoners de kosten zouden kunnen dekken van eene emigratie van coolies wier arbeid alsdan de oude-

kulturen uit haren verachterden toestand zal opheffen en nieuwe invoeren; de inwoners konden dan aan anderen de zorg overlaten om goud te zoeken, en zich bezig houden met de bebouwing van hunne landerijen, die voorzeker eene niet minder vruchtbare mijn dan die van de Apparouague uitmaken.

Nieuwe suiker-machine.

De *Willmer & Smith's European Times* van den 17n. April deelt een door hetzelve overgenomen berigt mede, betreffende eene nieuwe door de Heeren de Mornaij uitgevonden machine tot bereiding van suiker, welke op den 12 April j. l. in het kristallen paleis was ten toon gesteld. Op dien dag hadden zich een groot aantal West Indische en Demerarijsche eigenaren in het paleis vereenigd om den molen te zien werken, waartoe de uitvinders versch suikerriet uit Madeira hadden doen overbrengen, ten einde het oculair bewijs te leveren van derzelver eenvoudigheid en doelmatigheid. De proef heeft geheel aan de verwachting beantwoord. Een der voordeelen van dezen molen is deszelfs buitengewone persende kracht, waardoor de tras van de geringste hoeveelheid sap ontdaan wordt en men 10 a 15 pCt. meer suiker verkrijgt.

»Indien dit laatste waar is, zegt het blad, zullen onze suiker producerende kolonisten wel niet in gebreke blijven, zich met dit nieuwe stelsel bekend te stellen.

Toespraak aan eenen veroordeelde.

Het provinciaal Geregtshof in Zuid Holland heeft, op den 11 April jl., uitspraak gedaan in eene zaak van Adrianus Blom, beschuldigd van doodslag, opgevolgd door diefstal, en den beklaagde veroordeeld tot de straffe des doods, uit te voeren binnen de stad Leiden. Na het uitspreken van het vonnis, heeft de voorzitter de volgende woorden tot den veroordeelde gerigt:

»Adrianus Blom! ik heb mijne taak volbragt en u de straf des doods aangekondigd, waartoe gij zijt veroordeeld!

»Beseft gij nu de zwaarte van uwe misdaad; wees gij nu overtuigd van het regtvaardige uwer straf.

»Zucht naar het bezit van geld heeft u ten val geleid. Van het eene kwaad zijt gij langzamerhand tot het andere vervallen. Eerst hebt gij eetwaren weggenomen om uwen snoeplust te bevredigen; daarna ontvreemdet gij voorwerpen van slechts geringe waarde die aan uwe huisgenooten toebehoorden; vervolgens hebt gij hoog opgegeven van gelden, die gij niet bezat, alleen om uwe geliefde gerust te stellen; toen hebt gij op middelen gedacht, om u dat geld, op welke wijze ook, te verschaffen. Een heillooze weg werd daartoe door u ingeslagen en hebt gij helaas! aan uw voornemen tot stelen al spoedig gevolg gegeven. Naauwelijks echter waart ge daarmede begonnen of ge werdt betrapt. De eenige getuige van uwe daad moest toen uit den weg worden geruimd. Gij moest gerust kunnen voortgaan; gij wildet u vrijwaren voor ontdekking en vervolging.

»Gij hebt toen de moorddadige hand uitgestoken naar een weerloos meisje, dat u nimmer eenig leed had gedaan. Gij staakt die hand uit naar haar, die u nog wilde redden en verschoonen.

»*Ga heen Janus, ik zal het aan niemand zeggen!*" dus sprak zij u aanstonds toe, en in plaats van daaraan nog in tijds te voldoen, besloot gij terstond tot haren dood. »*Je leven kost het je!*" was uw antwoord. En toen hebt gij de jeugdige dochter van uwen voormaligen meester, wiens brood gij twee jaren lang gegeten hebt, op wreedaardige wijze vervolgd en aangerand en hebt haar op de afschuwelijkste wijze vermoord.

»Gij waandet u toen zonder getuigen en gingt voort met stelen. Maar God de Heer die al onze daden en handelingen ziet en ons geen oogenblik verlaat, heeft ook uwe gruweldaad gadegeslagen.

»Het bloed, door het slagtoffer welligt in haren angst en vertwijfeling door bijten aan uwen vinger te weeg gebragt, moest eenmaal tegen u tuigen.

»Overal, waar gij waart geweest, vertoonden zich de sporen van dat bloed, elk voorwerp, door uwen bloedenden vinger aangeraakt, was met dat bloed bezoedeld. Overal sprak dat bloed luide tegen u.

»Ook de hand, waarmede gij uw slagtoffer hebt aangeraakt, moest eenmaal tegen u getuigen. Die hand, die zelfs nog beefde in den avond van Dingsdag, toen de burgemeester die heeft onderzocht. Ook het bloed, waarmede het door u gestolen kaartje besmet was, moest tegen u getuigen.

»En zoo hebt ge door de bewaring van dat kaartje, dat gij voor bankpapier hebt aangezien, zelf medegewerkt om uwe schuld aan den dag te brengen, en hebt ge, na nog veel te hebben ontkend en gelogen, eindelijk door de kracht der waarheid overwonnen, uwe schuld beleden.

»En nu, mijn diep gevallen medemensch! O een ieder, hier tegenwoordig, zie met mij op u met deernis en medelijden neder. Een iegelijk zie toe, dat ook hij niet valle en bidde God om toch van de zonde bewaard te blijven!

»En gij, Adrianus Blom, gij zult naar uwen kerker worden teruggeleid. Daar zal de geestelijke uwer kerk u komen bezoeken en voorzeker u gedurig komen toespreken, om u tot den dood voor te bereiden.

»Stort dan uw hart geheel voor hem uit. Belijd alles, wat u op het harte mogt liggen en wat u nog mogt bezwaren. Tracht, uwe dagen kunnen kort zijn, tracht door een opregt berouw bezield, God om vergiffenis te bidden voor uwe zoo zwaar afgrijsselijke misdaad.

»Doe dat aanhoudend en opregtelijk.

»En moge God in zijne onuitsprekelijke genade u steeds nabij zijn en u in uwen zoo droevigen en beklagenswaardigen toestand ondersteuning schenken bij al wat u te wachten staat!"

Een talrijk publiek woonde de teregtzitting bij. De veroordeelde was blijkbaar zeer aangedaan.

Bladvulling.

Verbruik van Vruchten en Groenten in Londen. De Heer Braithwate Poole, schrijver van »Statistics of British Commerce" geeft de volgende berekening van de hoeveelheid vruchten die jaarlijks op de Londensche markt wordt aangevoerd: — Appelen 17,150 tonnen; Peeren 9.325; Kruisbessen 6.900; Pruimen 4,550; Aalbessen 3,900; Kroosjes (Damsons) 1,052; Kersen 927; Aardbeijen 700 en Hazelnooten 250. — Groote hoeveelheden China'sappels, Citroenen, Annanassen, Druiven enz. worden van andere landen ingevoerd; als ook gedroogde vruchten zoo als Rozijnen, Korinten, Vijgen, Dadels, Amandelen, gedroogde Pruimen, Citroenen, enz.

De invoer van groenten is zoo groot, dat in menige gevallen, de groenboeren hunne bijzondere en uitsluitende aandacht bepalen tot het aankweeken van eene enkele soort groenten: zoo hooren wij spreken van de Uijentuinen van Deptford; de Kooltuinen van Battersea; de Aspergietuinen van Morlake; de Selderijtuinen van Chelsea; de Doperwtentuinen van Charlton, en de Aardappelenvelden van Dagenham. — Te Mortlake is een tuin, tachtig roeden groot, waar niets anders dan Aspergie wordt aangekweekt. Volgens de tabellen van den heer Poole schijnt het dat de volgende hoeveelheden groenten jaarlijks in Londen verbruikt worden: Kool 80,000 ton; Rapen 43,600; Uijen 36 850; Schotsche Kool 31 950; Wortelen 8,050, Doperwten 3,900; Komkommers 2 200; Rubarber 2,100; Salade 2,050; Slaboonen 2,630; Selderij 800; Radijs 750; Aspergie 200; enz., enz.

— *Verbruik van Wyn, Bier en Sterke Dranken in Londen.* — Volgens de naaste berekening worden in Londen niet minder dan 1,200,000 vaten *bier* en *ale* vertapt, of meer dan *duizend millioen* glazen vol. Sterke dranken 2½ millioen gallons — bijna *tien millioen* kannen; — Wijn omtrent 28 millioen kannen.

Publieke Veilingen.

Door en ten huize van den Vendumeester J. C. GOMPERTS.

Vrijdag, 23 Mei 1856.

Het Huis en Erf, aan de Heeren straat, B No. 89. — *f* 3,550. — *Opgehouden.*

Burgerlijke Stand.

Van den 18den tot den 22sten Mei zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 17den, Johannis Matthijs, 51 jaren. Den 19den, Juliana Jacoba Roulin, 43 jaren. Den 22sten, Christina Emelina Herrij, 8 m. en 8 dagen.

Scheepvaart.

Aangekomen.

Den 23n. dezer, het schip *Triton*, kapt. Duinker van Amsterdam.

Uitgeklaard.

Den 21sten dezer, de Eng. schoener *Trusty*, kapt. G. Anderson, naar Demerary, lading: 27 balen Kakao 4,530 pond, 36 vaten Koorn 6,480 pond, 15 dito Pindaas 4,215 pond, 6 manden Selterswater, 20 vaatjes Saucijsjes en Worst, 100 zakken buitenl. Rijst, 10 vaten Cement, 10 kisten Smeerkaarsen en 3 groene k. Jenever.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Johanna Maria, kapt. Schaap, adres bij Gebrs. Reelfs. — Sluit 26 dezer.

Susanna, kapt. Groenewoud, adres bij J. F. Favereij. — Sluit 31 dezer.

Noord Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij F. P. Bouguenon.

Aidina Anna Susanna, kapt. Schenk, adres bij H. C. Levij.

Amicitia, kapt. Wijgers, adres bij Gisius en Co.

ADVERTENTIEN.

GELDEN ter UITZETTING disponibel bij de Spaarbank der *Surinaamsche Maatschappij van Weldadigheid*, tegen den gewonen intrest en onder voldoende zekerheid. — Adres bij den penningmeester E. SOESMAN.

(7275) HEDEN VOORMIDDAG om 11 ure, opening der inschrijvings-billetten op de geannonceerde

40 VATEN SUIKER,

van plant. *Rust en Werk*,

ten kantore van H. A. TIRION.

Paramaribo, den 24 Mei 1856.

Door den Vendumeester J. F. FAVEREIJ, zal op Maandag den 26n. dezer, des morgens om 10 ure, ten zijnen huize verkocht worden:

P. m. **80 VATEN** *Supra fijne* **BLOM** in kavelingen van **3 VATEN**, te bezigtigen in- en aftehalen van 's Lands Magazijn.

Paramaribo, den 23 Mei 1856.

De pillen van Hollowaij, *zijn een overheerlijk middel voor maagkwalen, gebrek aan eetlust en verval van krachten.*

De echtgenoot van den heer Thomas Rausom, schoen- en laarzenmaker te Plumstead, Maxeyroad n. 14, leed sedert zeven jaren aan eene maagziekte en gebrek aan eetlust, en was zoo verzwakt dat zij steeds het bed moest houden. Zij had onderscheidene geneeskundigen geraadpleegd, maar zonder baat, en ten laatste begon men aan haar herstel te wanhopen: toen nam zij als een laatste middel de pillen van *Holloway*, en tot verbazing van alle hare kennissen, ondervond zij eene onmiddellijke verbetering van haren toestand en kort daarna was zij geheel hersteld.

Deze **PILLEN** zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES aan de *Zwartenhovenbrug straat*, a *f* 1 en *f* 2. (6799)

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**